

Motion till riksdagen 2005/06: MJ367

av **Kenneth Johansson och Sven Bergström (c)**

Strandskyddet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att det är kommunerna som skall ha rätt att själva fatta beslut i strandskyddsfrågor.

Motivering

Strandskyddet har blivit en het politisk fråga som skär över blockgränserna, främst genom att vi som vill se hela landet utvecklas ser möjligheter att vända utvecklingen bl.a. genom att ändra lagstiftningen så att ökad byggnation möjliggörs på attraktiva tomter företrädesvis vid sjöar och vattendrag. Förutom ökad sysselsättning genom ökat byggande skulle en ökad inflyttning leda till att befolkningskurvan vänds uppåt.

Det är svårt att se något område inom politik och juridik där den folkliga och lokalpolitiska synen på frågan står i så skarp kontrast till centralmakten och miljötjänstemännen i Stockholm. Det område som ligger närmast till hands att jämföra med är rovdjursfrågan.

De nya signaler som kommit och som bl.a. väcktes genom interpellationer i riksdagen väckte förhoppningar om en synändring även hos regeringen, förhoppningar som av gjorda uttalanden var fullt befogade. Synändringen bestod i att man accepterade att utreda frågan om lättnader i strandskyddet utifrån behovet av att stärka landsbygdskommuner men även att stärka strandskyddet i närheten av större tätorter där man redan i hög grad exploaterat strandmark.

Naturvårdsverket kom 2003 med en utredning som innehöll både lättnader och skärpningar i strandskyddet. Stark kritik riktades dock mot utredningen från många inlandskommuner eftersom de förespeglade lättnaderna var så små att de bedömdes inte inverka märkbart på målet att stärka landsbygden.

Inom Miljödepartementet (nuvarande Miljö- och samhällsbyggnadsdepartementet) tillsattes under hösten 2004 en arbetsgrupp som nyligen kom med ett betänkande. Arbetsgruppen hade att utarbeta ett förslag utifrån Natur-

Fel! Okänt namn på

vårdsverkets utredning och de synpunkter som inkommit med anledning av denna. Under arbetets gång har givits signaler från ledande politiska företrädare i regeringspartiet som indikerade att nu skulle äntligen rejäla lättnader komma som kunde leda till målet att stärka landsbygden och kommunernas självbestämmande.

Det kunde, när utredningen kom i somras, snart konstateras att det var samma stelbenta för att inte säga rigida syn på strandskyddet som framfördes än en gång. Den totala bilden av utredningsarbetet är att strandskyddet skärps i stället för att göras mera flexibelt. Även om ett mindre antal kommuner får en viss lättnad blir det, med utredningens förslag, ett stort antal kommuner som i stället får ett skärpt strandskydd, således tvärt emot de direktiv som föregick utredningsarbetet.

Det sägs bl.a. i utredningen, s. 39, att strandskyddets syfte inte är att främja regional utveckling. De frågorna avfärdar arbetsgruppen på några rader. Detta strider ju direkt mot de direktiv som tydligt angav att det bl.a. var för att främja regional utveckling som lättnader i strandskyddet behövdes. Således borde utredningen ha belyst den kritik som riktats mot strandskyddets utformning samt de konsekvenser som dagens regelverk lett till. Men något sådant finns inte och det är en brist. Däremot tas rekreation, friluftsliv och turism upp på s. 27–30 och man får det till att strandskyddet snarast måste stärkas för dessa verksamheter. Ett samhällsperspektiv duger således, men inte ett annat.

I dag har de kommuner som så vill rätt att själva besluta över sina strandskyddsdispenser. Detta var när det infördes ett välkommet inslag i ett led mot ökat kommunalt självbestämmande. Nu vill arbetsgruppen ta bort den kommunala delegationen på mycket stora områden, främst sådana som ingår i ett riksintresse. Skälet är, såvitt framgår, att kommunerna misskött sig och givit för generösa dispenser. Syftet är att skapa en ”viss distans till de lokala intressen som ibland får väga över” inom dessa områden. Här straffas kommuner som skött sig klanderfritt men där Naturvårdsverkets och länsstyrelsens bristande bevakning är orsaken i grunden. Dalarna liksom Gävleborg är län med många utpekade riksintressen. Förslaget innebär att inom stora områden utefter Dalälven och Ljusnan samt utmed ett stort antal sjöar och vattendrag i övrigt har inte kommunerna någon som helst möjlighet att påverka bosättning, utveckling av attraktiva fritidstomter m.m.

Det kommunala självbestämmandet minskar i förslaget också till förmån för ökad statlig kontroll. Förslaget om länsstyrelsernas överprövning av kommunernas beslut är märkligt och innebär att den delegation som blir kvar blir närmast illusorisk. Lagar och regelverk bör ha en folklig förankring, en legitimitet som bärs upp av en gemensam värdegrund och samsyn. Just nu finns en skillnad i synen på strandskyddet som är mycket stor mellan lokala politiker respektive tjänstemän och centralmakten i Stockholm.

Sammanfattningsvis kan om det nya förslaget sägas att det har en snävt naturbevarande inriktning där breda samhällsintressen inte har fått komma till tals. Förslaget är nu ute på remiss, och det kan förväntas skarp kritik från Sveriges kommuner mot det omyndigförklarande av kommuner som utredningen ger uttryck för. Det kan förutskickas att förslaget inte kommer att

Fel! Okänt namn på

genomföras, men tyvärr innebär den pågående processen också att en kraftig försening inträder i frågan alltmedan många landsbygdskommuner fortsätter att känna frustration över det bristande självbestämmandet.

Det har de senaste åren kommit flera rapporter och utredningar som väl belyser nödvändigheten av strandskydd sett ur allemansrättens samt djur- och växtlivets intressen. Vad som saknas är att balansera dessa intressen till förmån för lokalt självbestämmande och regional utveckling. Detta perspektiv bör, mot bakgrund av vad som ovan framförts om strandskyddets negativa konsekvenser för utvecklingen inte minst i landsbygdskommunerna när det gäller boende och sysselsättning, föras in i beredningen av strandskyddsfrågan.

Vi anser principiellt och med hänvisning till den kommunala självstyrelsen att det är kommunerna som ska ha exklusiv rätt att själva fatta beslut i strandskyddsfrågor, vilket bör ges regeringen till känna.

Stockholm den 28 september 2005

Kenneth Johansson (c)

Sven Bergström (c)